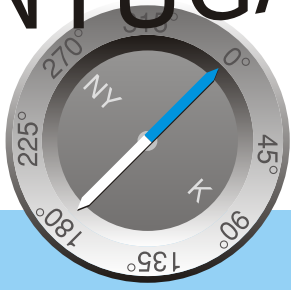

NYUGAT-MECSEKI Tájoló

Bakonya, Boda, Bükkösd, Cserdi, Cserkút, Helesfa, Hetvehely, Kővágószőlős, Kővágóötös

Hasznos tapasztalatok Svédországból

Beszélgetés Kovács Győzővel, az NymTIT elnökével

– *Hogyan foglalná össze az idei év eddigi fontosabb történéseit a térségben, különös tekintettel a tájékoztatómunkára?*

– A munkatervnek és az elfogadott programtervnek megfelelően mindenben eleget tettünk az általunk vállalt feladatoknak, beleértve a svédországi tanulmányutakat, a bátaapáti Nemzeti Radioaktív Hulladék-tárolóban tett látogatást – ide mind a kilenc tagtelepülésről elmentek a polgármesterek és a civilszervezetek. Megtartottuk az NymTIT üléseket, amelyekről a Tájolóban és a Videóhírlevélben is rendszeresen beszámoltunk. Októberben két társulási taggal képviseltetjük majd magunkat az FSC (a nukleáris létesítmények közelében fekvő települések szervezete) konferencián is, amelyet idén a csehországi Karlovy Varyban tartanak. Jómagam folyamatosan részt veszek a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. Paksra szervezett kommunikációs értekezletein, és ott is igyekszem képviselni a térség érdekeit. Fontosnak tartom megjegyezni, mert az idei programjaink közül is kiemelkedik, hogy májusban ismét sikeresen lebonyolítottuk a diákoknak rendezett Niels Bohr fizika- és kémiaversenyt. Közben a bodai Információs Parkba kihelyezett tájékoztató-táblák is megújultak.

– *Az idei évben mire fordították eddig az RHK Kft.-től érkező támogatást, és milyen fontosabb pályázatokon tudnak-tudtak résztvenni?*

– Az RHK Kft.-től érkező támogatási pénzt – amit a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap biztosít – fejlesztésekhez, közintézményeink működtetéséhez, továbbá a lakosság tájékoztatására is fel tudjuk használni. A tagtelepülések óvodái, iskolái és egyéb intézményei számára is hasznos ez a partnerség, hiszen működésük finanszírozásában és az eszköz-

fejlesztésekben nagyobb keret áll rendelkezésükre, mint e nélkül. Idén is elmondható, hogy út- és szennyvízhálózat újulhatott meg, illetve létesülhetett ennek a pénznek a segítségével. Örömmel értesültünk arról, hogy az RHK Kft. Tartalékkeretére, mintegy hétmillió forintra pályázhattunk most nyáron. Az összeget kommunikációs, oktató-tájékoztató célra szeretnénk felhasználni, a kiírás feltételeinek megfelelően.

– *Júniusban Svédországban járt a társulás. Milyen tapasztalatokra tettek szert külföldi kollégáiknál?*

– A svédországi látogatás nagyon komoly tapasztalatszerzési lehetőség volt, szívesen éltünk vele. Tudnivaló, hogy ott már elfogadták a nagy aktivitású hulladékok végleges elhelyezésének programját, jelenleg az építkezést készítik elő, ebben ők jóval előtűnik járnak. Ugyanakkor – és ez érdekes volt számunkra – a kommunikációs-tájékoztató tevékenység nálunk sokkal jobban jelen van már most, a kutatást előkészítő szakaszban, mint a svédeké. Az ottani gyakorlatban két települést érint a nagy aktivitású radioaktív hulladékkezelés. Az egyik településen a csomagolási, a másikon pedig a hulladékok befogadásával kapcsolatos munka zajlik majd a tervek szerint. A támogatási pénzeket okosan használják fel, ezen a téren is hasznos tapasztalatokra tettünk szert. Az ott látottakat alapul véve úgy gondoljuk, szükség lesz majd egy új munkaszervezet kialakítására az NymTIT-en kívül. A kutatásokkal kapcsolatos szakmai tájékoztatásról és ellenőrzésről van szó, ebben is számítanánk a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap támogatására. Ezen túlmenően egy fontos hozzáadott értékről is essen szó: a sok munkáról, amivel ott sikerrel járt már a projekt. Ezzel szerintem nálunk sem lesz gond.

– *Szeptember végén rendezik a hagyományos Tájoló Napot. Mit lehet tudni az előkészületekről és a programról?*

– Az előkészítő munka javában folyik, az előadók már felkértük, még a Magyar Tudományos Akadémia érintett tudósainak személyéről zajlik az egyeztetés. Az RHK Kft.-vel együtt készülünk a szeptember 29-i bodai szakmai programokra és az egy nappal korábbi gyereketétkedőre, amit idén Kővágószőlősön rendezünk majd meg. Terveink szerint a Tájoló Naphoz kapcsolódóan adjuk majd át a finn szaunaházat, aminek létesítésében finn partnertelepülésünk volt a segítségünkre. A szerelés szeptember 4-én kezdődik, és ha elkészül, komplett építmény lesz, fürdővel. A Tájoló Naphoz kapcsolódik hagyományosan a szüreti fesztivál is Bodán, ennek szervezése ugyancsak zajlik. A programban idén is lesz horgász- és főzőverseny, borkóstoló, valamint sportprogramok. Szeretettel várunk mindenkit.

FALVAK HÍREI

BAKONYA

A LEADER pályázaton nyert támogatási összeg segítségével megkezdődött a Millenniumi Parkban a pajtamúzeum és a skanzen kialakítása, ez lehetőséget ad a helytörténeti kiállítás anyagának bővítésére is.

BODA

A START munkaprogram keretében továbbra is folynak a mezőgazdasági munkák a településen.

Kovács Győző polgármester, a társulás elnöke megbeszéléseket folytat a tagtelepülésekkel, az RHK Kft.-vel, valamint más érintett társulásokkal az Önkormányzati törvény és az Atomtörvény vonatkozó rendelkezéseiről.

A hagyományokhoz híven a bodai sportpályán került megrendezésre a Baranya Megyei Polgárőr Sportnap.

Megkezdődött a helyben megtermelt zöldségek árusítása a településen, az érdeklődők jelenleg a hagymafélék között válogathatnak.

BÜKKÖSD

Június elején az idén is megrendezték a hagyományos falunapi programsorozatot.

A több település által fenntartott általános iskolában megkezdtek a kerékpártároló kiépítését, a beruházás értéke 6,2 millió forint. Az átadás a tanévkezdéskor várható.

A Bükkösd Holnapjáért Egyesület, a TÁMOP pályázati forrás segítségével egy 20 hónapig tartó program végrehajtását kezdte meg augusztus 25-én „Családbarát kezdeményezések” címmel. Az első alkalommal előadásokra és ingyenes ruhaosztásra került sor.

CSERDI

Befejeződött a Fő utcában lévő pincék felújítása.

A terveknek megfelelően haladnak a közel 3000 négyzetméter alapterületű főliaház kivitelezési munkálatai.

Az Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér (IKSZT) beruházást, melynek keretében egy mentálhigiénés központot alakítanak ki, várhatóan szeptember 20-ára befejezik.

A START munkaprogram keretében végzett mezőgazdasági munkák során közel 100 mázsa hagyma került betakarításra.

CSERKÚT

A START munkaprogram keretében 9 fő foglalkoztatására van lehetősége az önkormányzatnak. A programban résztvevők külterületi földutak rendbetételén, illegális szemétkerakók felszámolásán és karbantartási feladatokon dolgoznak.

A közelgő iskolakezdés alkalmával az önkormányzat 6000 forint támogatást biztosít általános és középiskolás diákjai számára.

A Faluszépítő Egyesület szervezésében „Kenyérünnep” címmel rendeztek programot a kemencés udvarban, az augusztus 20-i Nemzeti Ünneppel egy időben.

HELESFA

Jelentős önkormányzati támogatással és pályázati források segítségével befejeződött a műemlék templom tetőszerkezetét és tornyát érintő felújítás. A munkálatokban közmunkások és civilek is közreműködtek.

Befejeződött a Barlang rendezvényterem felújítása, sor került a központi fűtés kialakítására és a nyílászárók cseréjére is. A beruházás az NymTIT támogatás segítségével valósult meg, amit a Nukleáris Pénzügyi Alapból, az RHK Kft. közvetítésével biztosított a társulás.

A terveknek megfelelően folynak a START munkaprogram keretében megkezdett tevékenységek a településen.

A hagyományos Falunapot augusztus 4-én rendezték a településen. A jó hangulatú esemény kiváló lehetőséget adott a hagyományok ápolására és a lakosok kapcsolatainak építésére.

HETVEHELY

Az „Egészséges ivóvíz” program keretében pályázati támogatást nyert az önkormányzat, az ehhez kapcsolódó munkálatok folyamatban vannak.

Befejeződött a községben és a hozzá tartozó településeken a csatorna és szennyvízberuházás, 114 ingatlannál helyeztek ki 4,4 köbméteres tartályokat.

KÖVÁGÓSZŐLŐS

Továbbra is rendben, a terveknek megfelelően haladnak az Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér (IKSZT) beruházás munkálatai a településen.

A katolikus templom tetőszerkezetének felújítási munkálatai befejeződtek, megtörtént a műszaki átadás is.

KÖVÁGÓTÖTTÖS

A START program keretében a közösség számára fontos és hasznos munkákat végeznek a településen a nyár folyamán is. Kővágótöttös 16 főt tudott bevonni a programba.

A LEADER pályázati forrás segítségével már zajlanak az előkészületek a szeptemberi szüreti multság elnevezésű rendezvényre.

NymTIT hírek

Rendkívüli ülést tartott az NymTIT

Július 13-án Kővágószőlősön, a tájékoztató irodában tartott rendkívüli ülést a Nyugat-mecseki Társadalmi Információs Területfejlesztési és Önkormányzati Társulás. Az eseményt az önkormányzati törvény változásai miatt hívták össze, melyen részt vett az NymTIT polgármesterein kívül Kelenfiné Barics Rita, Hetvehely jegyzője és Varga Géza, a Zsongorkő Baráti Kör elnöke is. Kovács Győző, az NymTIT elnöke röviden

összefoglalta a társulás tagjai számára az elmúlt időszak eseményeit, majd sor került a napirendi pontok tárgyalására. A társulás vezetője részletesen taglalta az önkormányzati törvény (ÖTV) változásait, majd a törvényi előírásokból a társulások számára adódó feladatokat. Az előterjesztést a jelenlévők rövid vita után elfogadták, és felhatalmazták az NymTIT elnökét a szükséges lépések megtételére.

Zenés ébresztő és hajnalig tartó bál

János-napi vigadalom néven rendezték meg június 23-án a cserkúti falunapot.

A szervezők igyekeztek minden korosztálynak lehetőséget teremteni a kellemes kikapcsolódásra és önfelédtt szórakozásra.

Zenés ébresztőt követően indult a horgászverseny, ahol mind ifjúsági, mind felnőtt kategóriában hirdettek győztest.

A délelőtti gyerekprogramok közt szerepelt lovaglás, kosárhinta, gólyalábon járás és tréfás versenyek, a felnőttek pedig többek között a helyi termelők és kézművesek alkotásaival ismerkedhettek.

A kulturális programok között az érdeklődők láthatták a cserkúti gyerekek előadását, a Levendula színház mese-bemutatóját, valamint

hallhatták a cserkúti asszonykórust, amely igazi vastapsot váltott ki produkciójával.

Később a hastáncbemutató és a cserkúti zenészek műsora is nagy tetszést aratott.

Az este folyamán fellépett még a pécsi Vivat Bacchus énekegyüttes is, ezt követte a hajnalig tartó bál.

Az asszonykórus produkcióját vastaps fogadta

Kisik és nagyok egyaránt jól érezték magukat a falunapon

A legkisebb táncost a táncpartnerek tapssal is biztatták

A pécsi Vivat Bacchus énekegyüttes műsora kellemes perceket szerzett

Helesfán is vígan voltak

A helesfai falunap megrendezésére augusztus 4-én délután került sor. Az eseményen részt vett Pichler Imre, a térség országgyűlési képviselője, és jelen voltak a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs és Területfejlesztési Önkormányzati Társulás tagtelepüléseinek polgármesterei, valamint a meghívott társadalmi szervezetek képviselői is. A színes szórakoztató programban volt arcfestés, légvár és lovagoltatás a gyerekeknek, borkóstolás a felnőtteknek. A vidám színpadi produkciók minden korosztály körében sikert arattak.

Mindenki nagy érdeklődéssel figyelte a színpadi történéseket

Nagy siker volt a gokartozás is

Nemzetközi mércével mérve is jó a magyar gyakorlat

2001-ben lépett hatályba a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) kezdeményezésére a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelésének biztonságáról szóló közös egyezmény, amelyet Magyarország még ugyanabban az évben, a 2001. évi LXXVI. törvény által hirdetett ki.

A közös egyezmény legfontosabb célkitűzése, hogy az érintett országok a kiégett fűtőelemek és radioaktív hulladékok kezelését a nemzetközileg elfogadott elvárásoknak megfelelően, magas biztonsági színvonalon végezzék. Ehhez igazodóan hozták létre az egyezmény keretében azt az eszköz-rendszert, amellyel a fenti cél elérése ellenőrizhető. Az eszköztár első eleme az, hogy minden tagországnak háromévente egy ún. nemzeti jelentést kell leadnia, amelyben bemutatja a területén képződő radioaktív hulladékok és kiégett fűtőelemek leltárát, az ezek kezelését meghatározó nemzeti politikát, a jogi és hatósági rendszert, valamint a működő létesítményeket és az alkalmazott gyakorlatot. A többi egyezményben részt vevő ország ezután kérdéseket, észrevételeket tesz a nemzeti jelentéssel kapcsolatban, amelyekre írásban kell válaszolni.

Magyarország legutóbbi nemzeti jelentésével kapcsolatban 68 kérdés érkezett,

amelyek írásos megválaszolásában, valamint a jelentés elkészítésében az Országos Atomenergia Hivatal felkérésére az RHK Kft. is részt vett.

Végül az egyes országok háromévente felülvizsgálati értekezlet keretében számolnak be az elmúlt időszak legfontosabb lépéseiről, az egyes részfeladatok megoldásában elért előrehaladásról. Az értekezleten is lehetősége van minden ország számára kérdések feltételére. Ez a rendszer biztosítja, hogy a résztvevő államok tevékenysége a radioaktív hulladékok és kiégett fűtőelemek kezelése terén nemzetközi mércével, a legújabb nemzetközi elvárások tükrében is megmértesse.

Idén május 14–23-a között Bécsben, a NAÜ székhelyén, került sor a negyedik felülvizsgálati értekezletre, amelyen a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. a magyar delegáció tagjaként képviselte az országot. Az értekezlet megbeszéléseit a NAÜ országcsoportokra bontva szervezte meg, Magyarországgal egy csoportba került Fehéroroszország, Finnország, Horvátország, Kanada, Kirgizisztán, Norvégia, Lengyelország, Lettország és Oroszország. Az elhangzott magyar előadással kapcsolatban a legérdekesebb kérdések a radioaktív hulladék-kezelési

Nős Bálint előadás közben a 4. felülvizsgálati értekezleten

program lakossági elfogadásával, a program finanszírozásával, a nukleáris üzemanyagciklus lezárásával és a mélygeológiai radioaktív hulladék-tároló telephely-kutatásával foglalkoztak.

A nemzeti jelentés kinti visszhangja nyomán elmondható, hogy a jelentés összeállításával, a felülvizsgálati értekezleten tartott beszámolóval és a feltett kérdésekre adott válaszokkal sikerült bizonyítani: Magyarország gyakorlata a radioaktív hulladékok és a kiégett fűtőelemek kezelésében megfelel a nemzetközi biztonsági elvárásoknak.

Uniós közös ügyek a svájci munkaértekezleten

Az RHK Kft. rendszeres résztvevője az EU Tagállamok és Svájc radioaktív hulladékkezelő szervezeteinek évente két alkalommal megrendezésre kerülő munkaértekezleteinek.

Májusban a svájci Brienz adott otthont a szervezet 53. tanácskozásának.

A rendezvényen mindig a házigazda ország radioaktív hulladék-kezelési prog-

ramjának részletes bemutatása a fő téma, így most a svájci NAGRA ismertette a radioaktív hulladék-tárolók telephely kiválasztásával kapcsolatos aktuális feladatait és a projekt állását.

Svájcban egyszerre keresik a kis és közepes aktivitású, valamint a nagy aktivitású radioaktív hulladékok befogadására alkalmas tároló helyszínét.

A svájci előírások alapján mindkét esetben felszín alatti, geológiai tárolóban gondolkodnak, a két létesítmény lehet azonos, de különálló telephely is.

A kiválasztási folyamat során a szakmai szempontok mellett hangsúlyosan veszik figyelembe a lakosság véleményét is.

A svájciak beszámolója után minden jelenlévő ország képviselője röviden összefoglalta az elmúlt fél év legfontosabb fejleményeit.

Nagy hangsúlyt kapott a megbeszélésen az Európa Tanács egyik irányelve, amely minden tagállam számára előírja, hogy 2015-ig be kell nyújtania az Európai Bizottságnak a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezeléséről készített Nemzeti Programot.

Az Európai Nukleáris Energia Fórum (ENEF) munkacsoportot hozott létre NAPRO néven, amely ajánlattervezetet készített a tagállamoknak a Nemzeti Programok összeállításával kapcsolatban. Az ajánlás tervezetét a tanácskozáson résztvevők is megkapták véleményezésre.

Tanulni kell a svédektől

2012. június 4–8. között magyar polgármesterek és nukleáris szakemberek delegációja, az RHK Kft. ügyvezető igazgatója, dr. Kereki Ferenc vezetésével látogatott el a svédországi Forsmarkban működő atomerőműbe, valamint a közelében található kis és közepes aktivitású radioaktív hulladék-tárolóba. A tanulmányúton a Nyugat-mecseki TIT és a kishévízi színhelyű testvérszervezet, az Izotóp Információs Társulás polgármesterei a svéd létesítményeket befogadó Östhammar önkormányzat képviselőivel is tapasztalatot cseréltek.

Svédország villamosenergia-termelése szinte csak vízi- illetve atomerőművekben történik, és a háztartásokban működő tűzhelyek, kazánok is mind elektromos üzeműek.

A látogatás elején az östhammari önkormányzat bemutatására került sor, amely a Balti-tengeri Botteni-öböl partján és annak szigetvilágán terül el, lakossága kb. 22 000. Itt a második legnagyobb munkáltató a Forsmarki Atomerőmű (kb. 1000 fővel). Az önkormányzat területén a munkanélküliségi ráta nagyon alacsony, 4 százalék.

Az atomerőmű bemutatására annak látogató központjában került sor. A forsmarki atomerőmű 3 blokkja kevésbé modern, mint a paksiak, bár nagyjából ugyanazokban az időkben épült – mindegyik svéd tervek alapján, hazai kivitelezésben.

Svédországban 1980-ban egy népszavazás döntött az atomerőművek bezárásáról, ám a svéd lakosság többségének véleménye időközben megfordult: most nagy a támogatottsága azok további működésének.

Az atomerőmű után az SKB (a svéd „RHK Kft.”) meglátogatása következett. Itt az előadó, Linda Bergmann – az SKB tájékoztatói munkatársa – először bemutatta a kis és közepes aktivitású tárolót. Ez a létesítmény 1988-ban épült, gránitközetbe ágyazva, a tenger szintje alatt 50 méterrel. A hulladékokat, amelyek erőművekből, valamint az ipari üzemekből és az egészségügyből származnak, hajóval szállítják Forsmarkba, lerakásra kész állapotban, fém- vagy beton-tartályokban.

A nagy aktivitású hulladékok tárolóját is Forsmarkba fogják építeni, jelenleg a létesítés engedélyeztetése folyik. A svédek joggal büszkék a tervezett nagy aktivitású tároló társadalmi elfogadtatásának sikerére. Mint a tájékoztatóból kiderült, hasonló technológiát alkalmaznak majd ők is, mint amit Boda térségében terveznek, de náluk a magyar koncepcióban szereplő rézcső helyett acélsöveket használnak majd. A település lakosságának 80 százaléka elfogadta, hogy ilyen tárolót

terveznek a környezetükben. Linda Bergmann elmondása szerint ennek titka csupán annyi volt, hogy a tervezett beruházás kapcsán végig nyitott, őszinte kommunikációt folytattak. Az embereknek megadták a kérdés lehetőségét is, hiszen az ott élők nélkül nem lehet végigvinni egy ilyen projektet. A tájékoztatás fontosságát az előadó többször is kiemelte.

Természetesen ugyanilyen alapon folyik Bodán is a kommunikációs munka, hiszen az RHK alapelve, hogy a lakosság együttműködése, egyetértése a projekt minden szakaszában prioritást élvez. Éppen ezért jó volt látni és hallani, hogy Svédországban ugyanígy csinálják, és sikereket érnek el vele.

Az SKB szakemberei úgy számolnak, hogy az építés 2016-ban kezdődik meg, és a kész létesítmény 2027-ben fogadja majd az első fűtőelemeket, illetve az addigra leszerelésre kerülő erőművek nagy aktivitású bontási hulladékát. Az ideiglenes tároló Oskarshamnban van, ahol vizesmedencékben tárolják a kiégett üzemanyagot, mintegy 30 évig.

A hulladékok elhelyezését finanszírozó Svéd Nukleáris Alap teljesen hasonlóan működik, mint nálunk Magyarországon. Az erőművek fizetik be minden évben az alapba az értékesített villamos energia után

a hulladékok végleges elhelyezésére fordított összeget.

Az SKB 2009-ben javasolta Forsmarkot a nagy aktivitású tároló helyszínének. A fűtőelem kötegeket a végleges elhelyezés során 5 cm-es falvastagságú tartályokba helyezik, amiket betöltés után körbehegesztéssel zárnak le. A tartályokat a talpra fűrt „kutakba” helyezik el, majd a tartályok és a közet közötti gyűrűs teret bentonittal töltik ki. A tervek úgy készülnek, hogy a kiégett fűtőelemeket legalább 100 000 évig kell majd izolálni a környezettől. A nagy aktivitású tároló tervezett mélysége a felszíntől számítva 500 m. Jelenleg az engedélyeztetés hosszadalmas folyamata zajlik.

A következő napon az östhammari önkormányzat által működtetett, ún. Felülvizsgálati Szerv részletes bemutatására került sor. Ezen szerv az önkormányzat képviselőiből delegált 3 bizottságból áll. Egy bizottság működik a Hosszú Távú Biztonság, egy másik a Környezeti Hatásvizsgálat kérdéskörének és az önkormányzat álláspontjának kialakítására, képviselőre. A harmadik, ún. Referenciabizottság feladata az információk és a dialógus biztosítása. Ennek a gyakorlatnak az átvételét megfontolja majd az NymTIT is.

Az NymTIT polgármesterei a svéd tájékoztatásra várva

Új projektársaság alakult a paksi atomerőmű bővítésére

Létrehozta a paksi atomerőmű bővítésére új projektársaságát az MVM Magyar Villamos Művek Zrt. Az MVM Paks II. Atomerőmű Fejlesztő Zrt. Vezérigazgatója Nagy Sándor, az MVM Zrt. termelési vezérigazgató-helyettese lett. Vezetésével folytatódik az atomerőmű telephelyén létesítendő új atomerőművi blokkokhoz kapcsolódó elemző, tervező, döntéselőkészítő és engedélyeztetési munka. Az új társaság viszi tovább a magyar villamosenergia-termelés több mint 40 százalékát adó paksi atomerőmű tervezett bővítését előkészítő Lévai Projekt feladatait. Az MVM Zrt. 100 százalékos tulajdonában álló leányvállalat feladata lesz, hogy a beruházás minden lényeges aspektusát megvizsgálja, annak érdekében, hogy a részletes tanulmányok, értékelések alapján felelős döntés születessen az új paksi blokk(ok) megépítésének tervéről.

A paksi atomerőmű tervezett bővítéséről az Országgyűlés 2009. március 30-án döntött, gyakorlatilag a parlamenti pártok konszenzusos támogatásával. A bővítés előkészítését a képviselők több mint 95 százaléka megszavazta. A kormány 2012 júniusában nyilvánította a nemzetgazdaság szempontjából kiemelt fontosságú és az energiaellátás biztonsága érdekében alapvetően szükséges beruházássá az előkészítés alatt álló projektet.

Hasznot hoz a józan ész

Tízezreket megmozgató tüntetésekben fejezik ki japán emberek ellenérzésüket az atomerőművekkel szemben. Érthető a félelmük a tavalyi óriási megrázkódtatás nyomán. Ámbár az is igaz, hogy egy csaknem 130 milliós népességű országban nem nehéz összeszedni néhány ezer embert – és persze a híradás a lapokban, tévékben, rádiókban róluk szól, nem pedig a többségről, az otthon maradottakról.

Ugyanakkor persze igaz; a japánok félve nézhetnek a jövőbe – több okból is. Elsősorban a várható jelentős energiahiány miatt, ami máris közvetlenül fenyegeti az erősen iparosodott ország gazdaságát éppúgy, mint a lakosságot. Az sem elhanyagolható, hogy az energia-hordozókban szűkölködő szigetországnak most meredeken meg kell emelnie a kőolaj- és földgázbehozatalát a hiány pótlására. Márpedig a Japán államadósság már most rendkívül nagy, a hazai összterméknek (GDP) 200%-a körül van, míg a költségvetés hiánya verdesi a 6%-ot (összehasonlításképpen: hazánk adósságállománya mintegy 80% és a hiánycélunk 3% alatti). Végül még egy súlyos gonddal kell szembesülniük: a szén-, a kőolaj- és a földgáztüzelés jelentősen növeli a széndioxid-kibocsátást, ami igencsak árt a környezetnek.

Előbb-utóbb változni fog persze a japánoknál is ez a helyzet, várható, hogy a biztonság jelentős megerősítése után sorra be fogják indítani atomreaktoraikat. A tüntetések is elülnek majd, mert a fentiekben vázolt tényezők előbb-utóbb hatni fognak. Persze, az érzelmeket sokkal könnyebb mozgásba hozni, mint józan, száraz szám adatokra hivatkozva meggyőzni a sokszor mesterségesen hergelt embereket.

Voltak nálunk is heves tüntetések, mozgalmak a kilencvenes évek elején, amikor keresték a paksi atomerőmű kis és közepes aktivitású hulladékainak végleges tárolóhelyét. Emlékezzünk Ófalura, ahol valódi népmozgalom bontakozott ki az elutasítására. Nem éppen spontán módon. Önös érdekek mozogtak a háttérben, és jelentős politikai hasznot is húztak ebből akkortájt a fő szervezők. A mesterségesen

gerjesztett hisztériát követően a falu véglegesen elutasította a kis és közepes aktivitású hulladékok lerakóját. Annak ellenére, hogy sokan és sokszor próbálták elmagyarázni nekik: hogy ha élvezzük az atomenergia áldásait, a keletkező hulladékról is gondoskodni kell; hogy a hosszú és rendkívül körültekintő geológiai kutatások nyomán jutottak el a szakemberek ide, a legmegfelelőbb közetformációhoz, és hogy a föld alatti tárolás sokszoros és hosszú távú védelmet nyújt. Hiába, a demagógia hatásosabb volt.

No, bánják is mára. Érdekes cikk jelent meg a minap az egyik gazdasági hetilapban. A jeles szakíró összehasonlítja a lerakót befogadó községek, elsősorban Bataapáti helyzetét az „Ugocsa non coronat” (Ugocsa nem koronáz) magartartást dacosan felvállaló Ófaluéval. Talán a cikk legfontosabb része az, hogy befogadó öt tolnai és két baranyai község állandó, folyamatos információt, felvilágosítást kapott és kap a Társadalmi Ellenőrző Tájékoztató Társuláson, a TETT-en keresztül, amelyben a lakosok által megválasztott polgármesterek foglalnak helyet. Kérdeznek, a helyi polgárokat bevonva ellenőriznek, és tisztességes válaszokat kapnak az építésért és üzemeltetésért felelős Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Non-profit Kft.-től, meg a seregnyi felkért szakértőtől. Persze, legkevesébe sem elhanyagolható az anyagi támogatás, ami a beruházást alátámasztó törvényes lehetőségéből származik. Ezek a községek szó szerint kivirultak. Magam is jártam Bataapátiban, több egymást követő évben is, és elámultam a fejlődésen, az aszfaltozott utakon, az ápolt kerteken és parkokon, a kiépült infrastruktúrán, amibe nemcsak a hagyományos vezetékes gáz-, víz-, szennyvíz-, meg természetesen a villamoshálózat értendő, hanem, követve a modern időköt, a szélessávú internet-hozzáférés is beletartozik. „A viszonyokról sokat elmond, hogy Bataapátiban évek óta nem csökken a lakosság” – olvasom az említett hetilapban, Nagyon nagy a jelentősége ennek az egyszerű mondatnak, hiszen jól ismert, hogy hazánkban hány kis település néptelenedik el, mert elmene-

külnek a fiatalok, hátrahagyva az öregeket meg a lakatlanul dűledező házakat, a lakosok nélkül megműveletlen kerteket, földeket.

Ófalu már bánja, az ott-lakók keseregnek azon, hogy lám, őket ma sem akarják befogadni a lerakó köré társultak. Nagy tanulság ez, hogy bizony nem szabad, vagy mondjuk inkább: nem érdemes az érzelmeikkel játszó felbujtókra hallgatni. Még akkor sem, ha nagyon szépen hangzó jelszavakat kiabálnak, akkor sem, ha a számsorok, a táblázatok, a fizikai, geológiai, technikai jellemzők magyarázata olykor első hallásra nehezen befogadhatónak tetszik.

Előbb-utóbb a japánok is rájönnek, zsákutcába hajtják magukat, gazdaságilag éppúgy, mint a környezetvédelmi szempontok alapján, ha mintegy 50 működőképes reaktorukat nem nyitják meg újra.

És előbb-utóbb nekünk is fel kell készülnünk, hogy húsz-egynéhány év múlva életciklusuk végére érnek a paksi reaktoraink, tehát szükség lesz a pótlásukra. Már most megjósolható, lesznek nálunk is tüntetések, érzelmes jelszavak nyomán, a bővítés ellen. A tüntetőknek, ellenzőknek érdemes lesz akkor az „Ófalu non coronat” következményeire is gondolniuk.

Dr. Szentgyörgyi Zsuzsa villamosmérnök,
a Magyar Mérnök Akadémia tagja

Polgárőrnep

Tóth Tibor, a Baranya Megyei Polgárőr Egyesületek elnöke és Kovács Győző, az NyMTIT elnöke átadja a díjakat

A Helesfai Polgárőr Egyesület büszke volt a helyezésére

Tizenkettedik alkalommal rendezték meg a bodai szabadidőparkban a Baranya Megyei Polgárőr Egyesületek Szövetségének sportnap rendezvénye.

Az eseményen 17 egyesület közel 300 fővel vett részt.

Tóth Tibor, a Baranya Megyei Polgárőr Egyesületek elnöke megnyitóbeszédében elmondta, nagy öröm számára, hogy ilyen sokan jöttek el a találkozóra. Kiemelte, ilyen alkalmon a sportoláson kívül lehetőség nyílik kapcsolat teremtésére, és szakmai tapasztalatok cseréjére is.

Kovács Győző a házigazda, Boda polgármestere, a Nyugat-mecseki Társadalmi

Információs és Területfejlesztési Társulás elnöke köszöntőjében elmondta, hogy a település örömmel ad otthont a rendezvénynek immár tizenkettedik éve, ezért az NymTIT is lehetőségeihez mérten támogatja a rendezvényt.

A versenyszámok között szerepelt asztalitenisz, horgászat, labdarúgás, lövészet (aminek külön érdekessége, hogy nyolcvan néven neveztek), valamint két kategóriában lehetett indulni a főzőversenyen.

Minden résztvevő oklevelet, a győztesek serlegeket kaptak, a főzőverseny aranyérmét a Helesfai Polgárőr Egyesület csapata kapta.

NYUGAT-MECSEKI
Tájéoló

Bakonya, Boda, Bükkösd, Cserdi, Cserkút, Helesfa, Hetvehely, Kővágószőlős, Kővágóötvös

KISTÉRSÉGI LAP

Kiadja a Noguchi Porter Novelli
(1054 Budapest, Szabadság tér 7.)

Felelős kiadó a kft. ügyvezető igazgatója. Szerkeszti a szerkesztőbizottság.
Készült a Ferling PR Kft. közreműködésével.

Nyomás: V-TESA Bt.

ISSN 1786-0563